

Публикуваният от нас документ представлява манифест на няколко анархистки групи от САЩ. Той е написан в края на 1985г., след като на бял свят излизат първите броеве на списанието с поетичното наименование Anarchy: A Journal of Desire Armed (Анархия: Журнал на въоръженото желание). В течение на следващите няколко години, "Anarchy" се превръща във водещо анархистко списание в САЩ и Канада, разбира се не в смисъла на централен орган, даващ указания на своите последователи, а като творческо поле, в което се срещат многобройни достатъчно ожесточени дискусии, където възникват нови идеи и се обсъжда практическата работа на анархистите. След "героичния" период на списанието, в течение на който то активно изпълнява ролята на катализатор на мисловните брожения, настъпва период на догматизъм - в известна степен "анти-идеологически" и "нигилистичен"- който го в нещо мъртво. Към днешния ден групата, издаваща "Anarchy", основно се занимава с други проекти. Все още не сме видели плодовете от тази дейност, а това са хората, на които беше предадено издаването на списанието.

Колумбийска Лига на анархистите (САЩ)

Превод и допълнения:

автономна безвластническа група „АнархоСъпротива”

За контакти:

aresistance@riseup.net

<http://aresistance.net>

Общ поглед към самите нас, обкръжаващия ни свят и перспективите за социални промени

Колумбийска Лига на анархистите

Общ поглед към самите нас, обкръжаващия ни свят и перспективите за социални промени

1. Абсолютното мнозинство хора в света не контролират основните социални, икономически и политически решения, които непосредствено и в значителна степен дават отражение върху техния собствен живот. Ние сме принудени да живеем, работим и умираме в съответствие с това, което ни диктуват йерархични организации - започвайки от училището, минавайки през корпорации и църкви и завършвайки с кулминацията на всичко това в лицето на националната държава. Ние сме индоктринирани в държавни и църковни училища. Ние сме принудени да продаваме своя живот и своя труд в капиталистическата икономика, в същото време когато тези, които владеят и се разпореждат със средствата за производство не само използват нашия труд, но също така определят формата и характера на все по-широки пространства както в социалната сфера, така и в природата. Нас ни дисциплинират, облагат с данъци и интегрират в системи на местни, регионални и национални правителства. Те не само издават закони, регулиращи нашия труд, култура и обществени отношения, но притежават и значителен пропаганден апарат, полицейски сили, затвори, армии, системи за следене и даже центрове за изтезания и батальони на смъртта, когато това е необходимо за осигуряване на нашето подчинение.

2. Йерархичната и отчуждаваща организация на обществения живот, която ни натрапват тези господстващи институции, предизвиква непрекъснати кризи в живота на всеки човек и във всяка сфера на човешката дейност. Тези зачестяващи кризи се проявяват най-интензивно в областта на производството - там, където болшинството от нас са принудени да продават значителна част от своя живот срещу заплата, която никога няма да може да ни върне това, което ни отнемат. Принудени сме да работим в система, която не ни позволява да контролираме нито предмета на нашия труд, нито неговите условия, нито неговата организация, смисъл и цели. И ние вършим всичко това заради "привилегията" да купим малко количество произведени за масова употреба стоки и стандартизирани "услуги", които винаги ще си остават празни и неудовлетворителни заместители на пълноценния и радостен живот, който всички ние в действителност желаем. На практика почти всеки аспект от живота в съвременното общество - семеен живот, сексуалност,

образование, култура, знание, комуникации, здравеопазване, транспорт и т.н. - е колонизиран от йерархии и отчуждение. Господстващите социални институции повсеместно ни натрапват чужда за нас организация на ежедневието. Всичко е организирано заради скрити цели, без участие на тези, които това засяга най-много, и обикновено противоречи на действителните ценности на хората, на техните желания и интереси. Съвсем не е учудващо, че в резултат на това хората

13. Всяка скрита съпротива и опозиция по отношение на йерархично организираното общество, всяко движение, което желае действително и качествено изменение на обществото трябва да бъде самосъзнателно и критически-радикално обществено движение. Подобно движение трябва да отдели централно място за размисъл върху типа общество, което то желае да създаде, както по въпросите на организацията, така и по въпросите на качеството на ежедневните отношения, които то иска да установи. Концепцията за предопределяне, е просто изразената с други думи идея за това, че средствата за обществено преустройство в голяма степен определят крайния резултат. Изхождайки от тази концепция, стигаме до извода, че традиционното марксистко-ленинско движение почти неизбежно прехвърля диктаторския стил на своите традиционни средства (йерархично-построената политическа партийна организация, идеологическо и догматично мислене, "демократически централизъм", авангардистко мислене и достатъчно консервативни обществени ценности) в реални, монолитни, бюрократични диктатури, (чието възникване с увереност може да се очаква като резултат от подобни действия (както това се случи в СССР, Китай, Куба, във Виетнам и т.н.). В същото време либертарното революционно движение, напротив, се опитва да създаде непосредствени и демократично управляеми алтернативни организации и контра-институции в качеството им на средства за постигане на своите цели - създаване на действително самоуправляващо се общество. На практика подобни организации могат да бъдат (и винаги са били) разнообразни по характер - от анархистки неформални групи до федерации, от работнически сдружения и анархо-синдикалистки профсъюзи до фабрични комитети и съвети, от независими общини, групи по местоживеење до общински движения, колективи и кооперативи от различни типове, разнообразни културни учреждения, започвайки от свободни училища, изследователски групи, радикални библиотеки и центрове за свободно информиране до пънк-клубове и кафенета, а така също и доброволчески отряди, фабрични и местни групи за самозащита, когато съществува необходимост.

14. Ние разбираме, че условията на нашия живот и опитът от нашата дейност в господстващите обществени институции ни подтикват към това, да се съмняваме, съпротивляваме и да намираме методи за организация, хвърлящи предизвикателства пред установения обществен ред и установените правила за поведение и мислене. От друга страна, ние признаваме, че сме разделени, лишени от надеждни средства за комуникация и се намираме на различни нива на съзнателност. Колумбийска Лига на анархистите - това е просто една неголяма самостоятелна група, част от световното движение на хора, стремящи се да променят своя живот и света около тях. Ние не разглеждаме себе си като още една ръководеща група, търсеща последователи, а като група от хора с някакви общи идеи, работещи за създаването на либертарно общество. Ние искаме да помогнем да се демистифицират всички идеологически претенции, които парализират хората и ги оставят безпомощни пред лицето на управляващите институции. Ние се стремим да предизвикаме и да премахнем всички прояви на йерархия, експлоатация, отчуждение и мистификации, да помагаме на хората, които са въввлечени в либертарната борба, да обобщаваме техния опит за създаване на цялостна критика на настоящото положение и причините, които го създават, да помагаме за развитието на широка революционна съзнателност и действия, необходими за тоталното преустройство на живота.

Фалшивата опозиция е частен случай на частична опозиция. Това е опит теоретично да се демонстрира радикална опозиция, която на практика обаче остава частична. Този тип опозиция е особено характерен за марксистко-ленинските групи. Те обявяват себе си за революционери, но тяхната действителна практика възпроизвежда йерархичните и бюрократични тенденции на обществото, което те критикуват. Независимо от своите радикални претенции, техните представители в края на краищата запазват манталитета на хора, ориентирани изключително към държавен преврат, с цел да дойдат на власт в качеството на нова, "просветена" управляваща класа. Друга разновидност на частичната опозиция е т.нар. „зрелищна опозиция“. Тя се състои в създаване на образ на бунта, който фактически няма или почти няма корени в обкръжаващата социална действителност. При този тип на въображаема опозиция се създават целулоидни образи на бунта от "мас-медийни радикали" или от самата масмедия; тяхното съдържание или отсъства напълно, или е сведено до минимум. От друга страна, истинската радикална опозиция се стреми да унищожи на йерархиите и отчуждението в техните корени. Тя винаги е съзнателна опозиция общо срещу всички аспекти на съществуваща обществена система, тъй като се опира на разбирането, че тази система действа като едно цяло/съставлява едно цяло. Подобен цялостен поглед показва, че когато се поставя под съмнение само един аспект на системата, тя на свой ред компенсира и "изправя" отправеното ѝ предизвикателство, раздробявайки го и интегрирайки го в себе си; нововъведените реформи се демонстрират, докато не престанат да служат на цели ѝ. Единственото съмнение, което може да разчита на действителни промени е това, което винаги поставя под съмнение цялата система, дори тогава, когато се съсредоточава върху отделни конкретни аспекти от нея.

11. Тоталното унищожение на всякакво отчуждение навярно е невъзможно, и тези, които търсят да достигнат, тази абстрактна абсолютна крайност са по-скоро догматични фанатици, които е добре да избягваме. Те са възможни кандидати за Робеспьерни в бъдещо царство на терора. Все пак между Сцила-фанатизма и Харибда-безпринципния и опортюнистичен реформизъм лежи това, което ние считаме за постижима и жизнена концепция за качествено по-свободна, справедлива и устойчива социална система. Подобна система няма да бъде "чиста" и "безупречна", но тя ще изисква действително радикално преустройство на обществото, което ще се заключава в изменение на баланса на обществените отношения – то ще сложи край на днешните исторически господстващи йерархични и авторитарни обществени отношения, ще замени това господство със самовъзпроизвеждаща се система от не-йерархични обществени отношения, които могат да бъдат определени като някаква форма на анархия.

12. Анархия в буквален смисъл означава "отсъствие на власт". В най-точния си смисъл това означава обществена система, в която няма място за политически йерархии и авторитаризъм. Вместо йерархичното управление на монолитни институции над обикновените хора, анархията изисква възможно най-широк, пълен, действителен и непосредствен контрол от страна на тези, които това касае непосредствено. Това не означава, че анархистите вярват в някаква абстрактна и неопределена идея за "демокрация", "консенсус" или "индивидуализъм". Това значи, че анархистите искат изключително пряко и конкретно народно участие и контрол над всички значителни обществени институции, които оказват влияние върху хората - не просто контрол над институционализирани организации и управление, но също (което е и особено важно) над насочеността на техните действия, цели и самото им съществуване. Това е възможно да се достигне единствено по пътя на широко и съзнателно обръщане на хората към либертарни обществени и организационни ценности и дейности (самоуправление, спонтанност, автономия, сътрудничество, създадени за хората организации, пряко действие, взаимна отговорност и отчетност, максимална гъвкавост) в преустроени институционални рамки, ориентирани към специфични, работещи и ефективни средства за свободно/либертарно общуване и взимане на решения.

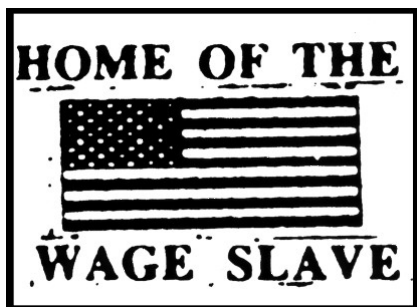
възприемат някои части от живота си и телата си като нещо нереално, чуждо или подвластно на някакви неопределими и тайнствени сили.

3. Нищетата, липсата на смисъл и отчуждението на живота в съвременния свят - това не са случайни продукти на социалната система, която във всяко друго отношение е "добра". Това са неизбежни и непосредствени последствия от съществуването на система, която по своята същност е не само чудовищно непродуктивна, но в настоящия ядрен век е все по-самоубийствена. Тази система се състои от относително цялостни структури, самовъзпроизвеждащи се обществени отношения на принуда, йерархична власт и стокообмен, за които общото е това, което за краткост може да бъде наречено "отчуждение". Понятието "отчуждение" означава процес, в чийто ход хората могат да се отчуждят/отдалечат от собствените си действия и вече да не ги възприемат като свои. Например, при робството очевидно се подразбира и процес на отчуждение на роба от неговата дейност. Първоначално, когато свободни по рождение хора били пленявани в робовладелски общества, е било необходимо насилствено да ги поробят, тъй като те естествено считали, че изискваните от тях труд, почтително отношение към господаря и пасивно подчинение, са абсолютно чужди на техните желания и воля. Единството между желанията, волята и действията им е било разрушено, но те са могли лесно да чувстват и осъзнават това отчуждение, защото това състояние им е било налагано със сила. От друга страна, след като робството им е било налагано по такъв начин известно време, те съзнателно започвали да изработват привички на само-подтискане, за да избегнат наказанията в случай, че забравят ролята, която били длъжни да играят. Усвоявали очакванията на робовладелците, обучавайки се да бъдат роби и да мислят за себе си като за роби, макар и по неволя. И в края на краищата, след известно време много от тях (особено след няколко поколения) действително започнали да гледат на себе си като на роби, започнали да мислят, че робството било естествено състояние, и че тяхното положение на роби, е тяхно естествено състояние. Техните навици за подчинение били заучени, станали подсъзнателни, и накрая забравяли, че това са нарочно изработени навици. Те се превръщали в истински роби, и ако им се представела възможност да избягат, те били неспособни даже да я видят, доколкото не осъзнавали, че някъде вътре в душите си биха искали да избягат. Отчуждението им било толкова пълно, че дори не могли да възприемат желанията си като свои собствени или да осъществяват волята си в границите на жестоко регламентирания им живот. Процесът на отчуждение, свързан с робовладелството е аналогичен на процеса на "социализация", с помощта на който ние установяваме своите "естествени" места в съвременните институции на нуклеарното (моногамно) семейство, общото и задължително (дез)образование, наемното робство – под маската "наемен труд", представителната "демокрация" и т.н.

4. В съответствие с класическото описание на отчуждението при трудовия процес в условията на капитализъм, човешкият труд се продава на капиталиста в замяна на заплата, той бива отчужден. Доколкото този труд се контролира от капиталиста (независимо от това, дали той е отделна личност, институция - например, корпорация- или държава), а не от самия човек, работникът се оказва в ситуация, при която той/тя действа в съответствие с установена отвън логика. Той/тя се превръща просто в част от машината на производствения апарат, който се ръководи от цели външни и чужди за заетите в него. Корпоративното и/или бюрократично управление в големите организации има за цел да изолира максимално работника; в същото време, наличието на йерархична власт поддържа твърдо разделението на труда в организационната система, разчетена към производството, - в името на печалбата, натрупването на капитал и

възпроизводството на властта на управляващите.) По такъв начин, колективният труд на атомизираните работници постоянно възпроизвежда цялата организационна система, която придобива собствена инерция и развитие, така че даже действията на управляващите все по-ясно се определят от логиката на организационното възпроизводство и растеж, на които те също са принудени да се подчиняват.

5. Иронията се състои в това, че именно отчуждената дейност на хората и техният труд съставят действителното съдържание на институциите, които на свой ред ги подтискат. Същият процес на отчуждение съществува не само в сферата на производство, но и във всички сфери на обществена дейност. Резултатът от това е, че в крайна сметка се получава, че социалният мир като цяло не е нищо повече от форма на контрол; оказва се, че той неумолимо се движи по свой собствен загадъчен път в съответствие със своята собствена отчуждена и йерархична логика. Затова казват, че икономиката се регулира сама по себе си с помощта на "невидима ръка", превръщайки ни в жертви на депресии, инфлации, безработица и т.н. В политическата сфера органите на местната, регионалната и централната власт демонстрират същите тенденции. Политическите партии все повече приличат една на друга, като в същото време се оказват неспособни да контролират кризата, която е довела до тяхното избиране или до определени държавни промени. Всички правителства са принудени да се подчиняват на отчуждената логика на международната система. На Изток и на Запад резултатите са еднакви, въпреки че използваните средства са различни. Във всички сфери на живота, където господстват йерархични форми на организация, личността се подчинява на едни и същи процеси, тъй като всички йерархични организации по определение подразбират наличие на принуда, а принудата обезателно изисква от личността отчуждение спрямо дейността ѝ, за да може да се впише в определената ѝ роля. В резултат, колкото повече нашият живот зависи от изпълнението на всички тези външни роли в йерархично построеното консуматорско общество, толкова по-малко ние сме способни да живеем – като нашият живот е все по-малко "наш" във всеки смисъл на това във всеки смисъл на думата.

6. Хората никога не се явяват просто пасивни жертви на налагани отвън заповеди и манипулации. Чрез нашата "социализация" (нашето "социално интегриране") в това общество, всеки от нас се учи да участва до някаква степен в своето собствено управление и манипулиране. Нашият конформизъм се поражда не само от нарежданията на околните или от оръжието на полицаите, но също така от нашето собствено "властване" и "полицейщина", които всеки носи в себе си, и които наричаме "характер". Характерът е форма на отчуждение в личността на човек. Това е нещо като умъртвена психическа броня, която възниква у всеки от нас, за да можем да се приспособяваме към йерархичното и отчуждено общество. Развивайки тази несъзнателна броня (първичния слой на принудителното, насилствено подчинение), ние се защитаваме от някои от най-ярките прояви на йерархия и отчуждение, но това ни се отдава с огромната цена на самоизолация и извращение на собствените ни действия и мисли. Характерът може да се проявява

човешката съпротива спрямо натрапените изкуствени ограничения, ирационални и авторитарни по своята същност обществените системи, винаги ще се изразява по хиляди различни способы в ежедневието на хората. Съпротивата, възникваща в самото сърце на нашия живот, е естествения и спонтанен отговор на налаганите ни авторитарни обществени отношения. Това е всеобщо, но в основата си все пак подсъзнателно, движение на отрицание, което носи в себе си семената на всички потенциално съзнателни движения за волно (либертарно) обществено преустройство. На практика, корените на всички други радикални политически, обществени и религиозни движения са именно тук. Всичко, започващо от неопределеното желание "нещо да се прави", "нещо да се променя" от малките актове на вандализъм в университетите и училищата, през напускането на работа и присмеха към властимащия до сериозни актове като решенията да се участва в бунт или "дива" стачка - всички тези спонтанни изражения на отрицание могат да бъдат неизследвани и неописани отправни точки, които крият в себе си огромен потенциал за обществен радикализъм в най-близко бъдеще. Ние сме длъжни да осъзнаем, че изключването на всичко, освен съзнателното и последователно действие от нашето възприемане на политическата "действителност" може да ни доведе единствено до "пораженчество" що се отнася до перспективата за радикално обществено преустройство.

10. На пръв поглед може да изглежда очевидно, че всеки акт на съпротива спрямо репресивната и отчуждена обществена система е все пак крачка напред, макар и малка; крачка по посока създаване на ново общество. Подобно умозаключение е невярно. В действителност става ясно, че много от действията, които повърхностно изглеждат насочени против йерархиите и капитала, всъщност са напълно съвместими с тях. Тези актове на частична опозиция винаги се опират на признаването и на необходимостта от йерархичната власт и социалното отчуждение, те са отправени против специфични "злоупотреби" или "несправедливости" вътре в целостта на системата. Доколкото частичната опозиция се съсредоточава върху остри искания за реформиране единствено на определени аспекти на социалните структури, тя има парадоксален ефект - укрепва обществената система, против която на пръв поглед се бори, оправдавайки я в целостта ѝ и помагайки ѝ да се адаптира към исканията за социални изменения. Процесът, който цели да отслаби натиска на различните търсещи промяна социални сили е наричан понякога "изправяне" или "пренасочване" (recuperation)¹. "Изправяйки" импулсите, насочени към реални социални изменения и канализирайки ги в руслото на действителни или въображаеми реформи на съществуващата обществена система, тази система не само унищожава заплахата за собственото си съществуване, но и укрепва своя контрол над хората, създавайки усещането, че фундаментални реформи могат да бъдат достигнати постепенно и че всяка радикална опозиция може да застраши вече постигнатото. Частичната опозиция винаги влиза в противоречие с действително радикалната опозиция, тъй като винаги приема като правила на играта основните постановки на йерархичното-сточно общество. Либералните реформисти, "радикални" моралисти и социалдемократи винаги предпочитат, ние да се борим, стоейки на колене, за "реално постижими" реформи, а не за радикални промени, изправени гордо.

¹ recuperation, 4. отклоняване от първоначалната политическа ориентация поради лични интереси;

размисли. Идеологията е буквално вездесъща. От рекламите до академичните трактати и научните изследвания, почти всеки аспект на съвременното мислене и общуване е идеологичен и неговия реален смисъл за човешките същества е скрит под многочислени слоеве от мистификации и извращения.

8. Най-ярък пример за идеологическа мистификация е зрелището. Зрелището – това е организация на образи, ставаща възможна благодарение на съвременните средства за комуникация. Простотата, с която образите могат да бъдат отделени от своите източници и могат да бъдат преработвани, за да се представят в средствата за комуникация в съответствие с идеологиите на господстващите институции, съставя техническата основа не само за манипулации на дадените изолирани образи или идеологии, но и за създаване на нова действителност. С разрастването на обхвата и силата на зрелищната организация на обществата, това, което преди се е преживявало непосредствено, все повече и повече се свежда до репрезентация на образи, създадени за консумация. На практика, организацията на зрелищната активност се явява същевременно и организация на действителната обществена пасивност, култивирана сред зрителите. Вместо хората непосредствено да живеят своя живот, те са все по-съблазнени от ролята на зрители, консумиращи образите на собствения си отчужден живот, който едностранно им се представя от господстващите институции на съвременното общество. Зрелището не е просто набор от образи, а нещо далеч по-важно – то е изкривено чрез посредствени изразено чрез образи обществено отношение. Главният проблем със съвременните средства за масова комуникация не е в това, че те винаги представят дадени йерархични гледни точки, все едно че други такива изобщо не съществуват, независимо, че и в тях безусловно има идеологическа окраска на съдържанието. Далеч по-сериозен проблем лежи в самата форма или структура на медията. В края на краищата, съдържанието е много по-важно, отколкото йерархичната и отчуждена структура, която крепи това съдържание. Какви ли не са идеите изказвани чрез масмедията - явни, скрити, но постоянно присъстващата идея се заключава в това, че всеки от нас е само безпомощен зрител в свят, който той не може да контролира. Какви ли не са идеите - явни, и скрити - изразявани чрез масмедията, но тази, която постоянно присъства се заключава в това, че всеки от нас е само безпомощен зрител в свят, когото не може да контролира. Нашият единствен избор се състои в това, да избираме между различните възможности, предложени ни от силите, определящи всичко наоколо.

9. Ако нашите институции, култура, и обществени отношения действително бяха непосредствено изражение на собствените ни колективни желания и нужди, те едва ли биха били поставяни толкова често под съмнение. Против тях не би възниквало такова възражение те не биха предизвиквали такива възражения, ако действително изпълняваха своите цели. Но винаги, когато хората действат в системата на отчуждени обществени отношения, това предизвиква широко разпространена съпротива. Тя е естествен резултат от това, че хората се принуждават да приемат като естествен един чужд за тях образ на живот. Винаги, когато хората са принуждавани да действат въпреки своите импулси, възприятия, съждения и ценности, те имат склонност към бунт - понякога открито, пряко и съзнателно, но често и скрито или даже подсъзнателно. Дори когато подобна отчуждена система съществува в течение на поколения и хората я "социализират" и я възприемат така, че тя им се струва по-реална, отколкото собствената им личност, дори тогава неизбежно съществува широка съпротива. Това може да се проявява спорадично и главно се изразява в стаени под повърхността, скрити тенденции към бунт и отрицание. Институционализацията на подчинението и отчуждението винаги се обръща срещу подчиняващите. В съответствие с психоаналитичната концепция за човешката природа, подтиснатите стремежи и желания никога не се унищожават на момента, вместо това те се завръщат в човешката дейност, приемайки други форми (например, в съня или в безсъзнателни кризи). Аналогично, институционализираното подтискане никога не унищожава напълно неизкоренимото човешко желание да живее и контролира своя собствен живот. Напротив,

различно - във вид на натрапчив стремеж да подтискаш собствените си чувства, в постоянно психично напрежение и възбуда, в хронично чувство за вина, в блокиране или хронично разстройство във възприятията, в преувеличен респект към носителите на власт, в придържането към догми и неспособност да се мисли самостоятелно, в натрапчив страх или параноя, в постоянно чувство за незащитеност, в принудителни изпълнения на роли и неспособност да се отхвърлят преструвките и "да бъдеш себе си", в религиозни вярвания и вяра в някакви други абсолюти (абсолютни понятия), в расизма, сексизма, и така до безкрай. Характер – това е цялата организация на всички усвоени и развити задръжки, които служат за адаптация на личността към изискванията на едно ирационално общество. Това е средство, с помощта на което йерархичните и отчуждени социални структури са се загнездили в нашите тела и в нашия опит и са ги колонизирали. Ние всички сме парализирани от отчуждение. Много хора дотолкова са изродени от това, че те вече се идентифицират с репресивните и експлоататорски институции в по-голяма степен, отколкото със своите собствени, спонтанни импулси, желания и чувства. Характер – това е механизъм, създаващ се в резултат на взаимодействие между социалните обуславяния и нашите реакции спрямо взаимодействието. Това ни позволява да се отнасяме към другите хора и към самите себе си преди всичко като към стоки на пазара, които се продават и купуват, като към обекти, част от йерархични системи, на които може да се дават нареждания, и които могат да бъдат манипулирани. Йерархичното капиталистическо общество изисква от хората да се отнасят един към друг изключително както ако бяха просто предмети. Развитието на характера е просто процес, чрез който се превръщаме в предмети и забравяме, че някога сме били нещо повече. (Детайлно описание на тази концепция за характера е развито в класическия труд на Вилхелм Райх "Анализ на характера".)

7. Идеология – това е проява на характера в областта на логиката, езика и символите. Това е средство, с чиято помощ отчуждението и йерархията, (а в края на краищата - и характерът) са рационализирани и се оправдават чрез извращението на човешките мисли и общуване. Всяка идеология по своята същност е свързана със замаяната на човешката субективност с отчуждени концепции и образи. Идеологиите са системи от фалшиво съзнание, в които хората повече не разглеждат себе си в качеството на субекти по отношение на своя собствен свят. Вместо това се разглеждат в като обекти, подчинени на едни или други абстрактни предмети, които се превръщат в "реални" действащи лица в техния свят. Винаги, когато някоя система от идеи или изисквания се структурира около някакви абстракции и така определя роли, и задължения за хората - подобна система се явява идеология. Всички разнообразни форми на идеологии са структурирани около различни абстракции, но те винаги служат в интерес на някакви йерархични социални структури, основани на отчуждението, тъй като те представляват сами по себе си йерархия и отчуждение в областта на мисълта и общуването. Дори идеологията по своето съдържание да се обявява против йерархиите, по своята същност тя следва това, на което се противопоставя, и тази й същност винаги ще подкопава видимото й съдържание. Основни абстракции ли са идеята за Бог, Държава, Технология, Семейство, Човечество, Мир, Работа, Любов или даже Свобода, ако те представляват сами по себе си самостоятелен субект, който предявява изисквания към нас, в този случай идеята се явява център на идеология и затова е лъжлива. Капитализъм, индивидуализъм, комунизъм, социализъм или пацифизъм са идеологични в определен смисъл, обикновено така и биват възприемани. Религията и моралът са идеологични винаги по определение. Даже съпротивата, революцията и анархизмаът приемат идеологическа форма, ако не сме достатъчно внимателни да съхраняваме критично отношение към това, как мислим и какви са действителните цели на нашите

